

Leidse Stadsgehoorzaal in oorspronkelijke glorie

hersteld

Enkele producten

Spuitwerk souterrain: Alphatex
Plafondafwerking: Alphalux
Voor- en affak hout: Rubbol Satura
Afwerking wondherstel: Alhpaskin

Verder is het 'gastenparcours' flink verbeterd. De gang gaat weer helemaal rond de Grote Zaal en de aanliggende foyers bieden royaal ruimte... en consumpties. Spanjers: 'Je hoeft niet meer allemaal naar die ene koffiekamer.' Werkelijk herschape is de 'open ingang'. De entreehal is tevens UITbureau, met overdag ook kaartverkoop voor andere Leidse theaters.

Horeca

De kenmerkende voorgevel, met nu negen poorten gefelbreed binnen de karakteristieke zuilengaanaderij, is het beeld van de nieuwe Stadsgehoorzaal. Via de entreehal leiden korte lijnen links en rechts naar de rondgang én de trappen.

Rond de Grote Zaal is onder meer een royale ruimte voor ontmoeting met artiesten nabij de solist- en dirigentkamers. Het artiestenhoe bevindt zich in het souterrain en heeft een eigen podiumopgang. Op de verdieping is een grote ontvangstruimte met mahoniehout, spiegels en plafonnies naar ontwerp van architect Kees Spanjers. Zo zijn, naast de zalen, vele ruimten een prima plaats voor ontvangsten en congressen. De gespreide horecapaciteit maakt dit decor ideaal voor feestelijke en zakelijke ontmoetingen. Allereerst blijft de Stadsgehoorzaal cultureel, maar ten dele is zij nu écht commercieel van opzet.

Grote Zaal

Intimiteit, zichtlijnen, akoestiek, licht- en geluidstechniek. Aan deze kwaliteiten van de Grote Zaal is veel energie besteed. De grijsblauwe wanden 'wekken een warm gevoel': het lichte blauw met daarin donkere kozijnen, deuren en panelen.

Zaal en podium zijn één geworden, door afschaffing van de toneelrijsten en door de eenheid in wandafwerking. Door zaalverdieping en meerdere niveau-wijzigingen, zoals met het in de

Met een grootscheepse renovatie is de uit 1891 stammende Stadsgehoorzaal van Leiden in haar volle glorie hersteld. Het gebouw was sinds de jaren zestig in de versukkeling geraakt en was toe aan een ingrijpend herstel. En dat is onlangs op zeer geslaagde wijze voltooid. De oorspronkelijke grandeur van het karakteristieke gebouw is niet alleen terug, het gebouw voldoet ook aan moderne maatstaven voor comfortabel gebruik. Hoogwaardig schilderwerk betekende de finishing touch.

Stoffig!

'Stoffig!', vond architect Kees Spanjers de Stadsgehoorzaal van '93. Rond het hart bracht hij frisheid en openheid, maar nadrukkelijk 'mèt karakter'. Op centrale plaatsen was juist de vraag

naar méér 'warmte'. Er kwam een opmerkelijke kleuromslag: de kille centrale zaal kreeg grijsblauwe wanden, terwijl de voorheen donkere (bordeauxrode) gangen nu licht en helder zijn.

tweede zaalhelpt gemakkelijk in en uit te rijden plateau, geeft elke plaats goed zicht.

De theaterverlichting, voorheen weggestopt in het plafond, komt vanaf drie lichtbruggen. Belichtend kan bijna alles. Het plafond blijft onzichtbaar, bij zaallicht achter 'de sterrenhemel'. De prima akoestiek heeft als basis natuurlijk nog de beroemde 'schoenen-doos-vorm', zoals ook in het Amsterdamse Concertgebouw. De nieuwe licht- en geluidsinstallaties zijn van topkwaliteit. Tenslotte is een vertrek hoog achterin, nu volledig geïsoleerd, de ideale nieuwe regieruimte voor licht en geluid.

Schildershart

Van der Nat Glas- en Schilderwerken uit Leiden/Leiderdorp zag het schilderwerk van de Stadsgehoorzaal als enorme uitdaging. En ook na de afronding vindt directeur Henk van der Nat dit een fraai visitekaartje naar Leiden en regio.

Van der Nat over de werksituatie: 'In zo'n renovatie is er, één, nauwelijks tijd, waarin mijn mannen, twee, schilderwerk van topklasse moeten leveren. Timmerlieden, metselaars, stucwerkers, electra-lieden en wij schilders kwamen, naast en tussen elkaar, allemaal tóch uit de voeten. Wij pakten 'onze werkruimte' soms totaal in en ook zijn wij uitgeweken naar de stille uurtjes.'

Sikkens gaf, met buitendienstman Frank van Milaan direct paraat, steeds pasklare steun. In de korte voorbereiding is razendsnel het complete verbestek opgesteld. Dit is later -zoals te verwachten in zo'n uitzonderlijke onderneming- vaak aangepast en aangevuld, steeds in nauwe samenspraak met uitvoerder/schilder Jan Klein.

Het hart van de ware schilder wil gaaf werk. Soms moest hier even geslikt worden. Zo werd de wand van de Grote Zaal, boven het balkon, aanvankelijk gesausd, maar wilde de architect de zijdeglans handhaven en niets 'mat wegmoffelen'. Dus werden de originele en ontstane oneffenheden niet verstoppt, maar gewoon in zijdeglans gezet (in Rubbol Satin, gewoonlijk voor

Hoogwaardig schilderwerk als finishing touch.

hout). Ook het kozijnhout, overwegend afgewerkt in hoogglans, kreeg een beperkte voorbereiding. Niet uitgebreid gladschuren en -plamuren, dat drukt de kosten én het gebouw vertelt zijn eigen verhaal... Deze 'halve' aanpak raakte de mannen van Van der Nat even in hun schildershart: 'Já, je baalt efftjes, maar uiteindelijk is het toch prachtig!'

Toekomst

Projectleider was Norbert Smulders. Hoeveel hoofdbreken en inzet de renovatie ook verlangde, hij kijkt met genoegen naar project en resultaat: 'De vele details vergeet ik even, hoofdlijnen zetten de toon. Dan denk ik aan de Grote Zaal die, visueel én akoestisch, echt één is geworden. Zij heeft nu behaaglijke wanden en royale publieksruimten rondom. Bij de entree ben ik blij met de open gevel, de ruime hal en de uitnodigende gang en trappen aan weerszijden. En tenslotte vind ik dat tapijt en parket, in gepaste uitbundigheid, de sfeer formidabel afronden.'

De Stadsgehoorzaal is, binnen scherpe financiële grenzen, wonderbaarlijk compleet onder handen genomen. Dat belooft een voorspoedige toekomst. En Smulders denkt verder: 'Over een jaar komt aan de Aalkmarktzijde een Grand Café met daarboven de nieuwe Kleine Zaal. De omgeving zal veel winkels huisvesten. Dat past allemaal in het beleid, dat de binnenstad een sterke centrumfunctie wil geven.'

Technische TIP

Isolerende muurverven

Muurverven met isolerende werking tegen verontreinigingen van de ondergrond. In de dagelijkse praktijk wordt de schilder nogal eens geconfronteerd met ondergronden die verontreinigd zijn met stoffen die bij toepassing van normale watergedragen muurverven 'doorslaan' en/of vlekken vertonen. Te denken valt aan nicotine- of roetaanslag, roestplekken, olie- en vetvlekken, bitumineuze producten e.d. Ook in de ondergrond aanwezige vochtplekken en waterkringen kunnen bij overschilderen zichtbaar blijven als normale watergedragen muurverven worden toegepast.

Binnen het Sikkens assortiment is een aantal watergedragen verven beschikbaar die vlekken, aanslag en verontreinigingen afdoende isoleren; Alpha Isoprimer en Alpha Isolux. In onderstaand schema is aangegeven welke producten en systemen voor bepaalde verontreinigingen het meest geschikt zijn. Voorwaarden voor toepassing van deze verven is dat de ondergrond voldoende samenhang vertoont en goed gereinigd is. Nicotine-, roet-, olie- of vetvlekken vooraf afnemen met Sikkens Super Cleaner en goed laten drogen. Watervlekken droog afborstelen.

Type verontreiniging	System I	System II
	2x Alpha Isolux	1x Alpha Isoprimer 2x Alpha Isolux
Vochtplekken en waterkringen	•	
Nicotine-aanslag	•	
Lichte roetaanslag	•	
Koffie/thee/wijn	•	
Viltstift/Graffiti	•	
Houtvezelplaat*	•	
Zware roetaanslag		•
Roestvlekken		•
Ingetrokken bitumen, vet en olie		•

* Verkleurende, bruine houtspaanders van spaanplaat.

Voorstrijken/impregneren

Voorafgaande aan de toepassing van het Alpha Isolux-systeem kan het noodzakelijk zijn om de ondergrond voor te strijken c.q. te impregneren. Zuigende ondergronden voorstrijken met Alpha Aquafix. Enigszins poederende ondergronden impregneren met Alpha dispersiegrond. Alpha dispersiegrond zodanig aanbrengen dat geen glanzende laag ontstaat. In sommige gevallen kan het worden bereikt door te verdunnen met Sikkens Oplosser.

